

GDPR, după primii 3 ani | În spatele scenei, alături de echipa Bondoc & Asociații: Prin natura portofoliului de clienți, mandatele legate de protecția datelor au fost întotdeauna prezente în volum considerabil în activitatea firmei. Ele s-au multiplicat și diversificat, fiind, totodată, din ce în ce mai complexe, pe măsura provocărilor implicate de procesele de digitalizare

Politica GDPR a adus schimbări semnificative în activitatea firmelor, reconfigurând unele concepte în materia protecției datelor cu caracter personal și introducând noi aspecte / cerințe. Pe acest fond, firmele de avocatură cu aria de competență în acest domeniu au avut un volum de lucru crescut, mandatele în care s-au implicat ridicând probleme complexe. „Toate proiectele au necesitat o analiză atentă. Noile praguri ale amenzilor au contribuit, de asemenea, la conștientizarea importanței domeniului și la redimensionarea efortului necesar pentru asigurarea unui nivel optim de conformare și pentru menținerea acestuia”, au precizat pentru *BizLawyer* Lucian Bondoc și Monica Iancu, Avocați asociați în cadrul [Bondoc & Asociații](#).

Deși au trecut peste trei ani de la intrarea în vigoare a prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679, GDPR rămâne o problemă de actualitate pentru companii, iar experții din domeniu sunt permanent în alertă.

Monica Iancu și **Lucian Bondoc** subliniază faptul că s-a manifestat și continuă să se manifeste un interes deosebit pentru domeniul protecției datelor cu caracter personal, alimentat de mai multe aspecte.

Avocații nominalizează în acest sens noutățile în sine (substanțiale în mai multe privințe) aduse de GDPR. În aceeași categorie intră și faptul că GDPR a dat startul elaborării a numeroase ghiduri și altor tipuri de documente oficiale interpretative sau de clarificare la nivelul autorităților de reglementare din Statele Membre (uneori contradictorii între ele).

Un rol semnificativ îl au și evoluția jurisprudenței (atât la nivel local, cât și comunitar) dar și schimbările intervenite în procesele de prelucrare a datelor prin implementarea unor instrumente tehnologice sau digitale.

La toate acestea se adaugă creșterea gradului de conștientizare din partea actorilor economici, inclusiv ca urmare a unor spețe care au vizat prelucrări de date personale și au avut o rezonanță mai mare socială și economică.

[Descopera oportunitățile de recrutare de pe LegiTeam! GRATUIT.](#)

Prezența GDPR se simte în toate proiectele

Experiența celor trei ani care au trecut de la adoptarea legislației privind protecția datelor îi ajută pe avocați să traga o serie de concluzii în ceea ce privește comportamentul celor vizați de GDPR.

Astfel, la nivelul operatorilor de date personale și împuterniciților acestora a fost esențială și rămâne importantă conștientizarea impactului transversal al GDPR, în sensul în care acesta se rasfrânge asupra mării majorități a operațiunilor și activităților desfășurate de o entitate.

De asemenea, componenta de training și explicare a unor aspecte din GDPR a fost esențială și rămâne importantă și în continuare pentru a asigura înțelegerea obligațiilor impuse de GDPR la nivelul departamentelor suport.

Trebuie avut în vedere și că domeniul protecției datelor rămâne unul aflat într-o fază în care anumite concepte se consolidează (de ex. prin decizii ale CJUE, ale instanțelor naționale, prin ghiduri și orientări ale EDPB și ale autorităților naționale). „Ceea ce face cu atât mai actuală recomandarea de a nu deprinde un automatism în aplicarea GDPR și a reverifica conceptele prin prisma evoluțiilor cu ocazia actualizărilor proiectelor existente sau a implementării de noi proiecte”, punctează *Partenerii din cadrul Bondoc și Asociații*.

În plus, persoanele vizate au devenit mai active cu privire la protecția propriilor date personale, existând atât solicitări fundamentate, cât și solicitări speculative.

„Cu caracter mai general, raportat la cele de mai sus, majoritatea proiectelor cu privire la care o firmă de avocatură precum a noastră asistă necesită aport și din perspectiva legislației privind protecția datelor personale”, subliniază **Monica Iancu**, *Partener Bondoc & Asociații*.

[Intra pe portalul de concurență pentru mai multe articole referitoare la proiectele avocaților din această arie de practică](#)

Domeniul are nevoie de îmbunătățiri

O zonă atât de vastă este evident că poate suferi îmbunătățiri, iar schimbările de care este nevoie în domeniul GDPR ar trebui să vizeze, în primul rând, obiectivul unei interpretări și aplicări unitare a legislației protecției datelor.

„În general, pentru a ajunge la o interpretare și aplicare uniforme, este necesar un timp mai îndelungat care să permită parcurgerea, de exemplu, a unor cicluri procesuale și maturizarea unor decizii. Se observă, de altfel, și un număr important de solicitări de la nivelul instanțelor de judecată naționale privind emiterea de către CJUE a unor decizii preliminare, în temeiul articolului 267 din TFUE, fapt care confirmă faptul că instanțele de judecată au dileme în interpretarea GDPR”, atrage atenția **Monica Iancu**.

Avocatul subliniază faptul că ghidurile generale de interpretare a prevederilor GDPR sau cele de implementare a acestuia la nivel de industrie sunt importante, dar amintește că în mod clar există zone neacoperite de ghidurile emise până acum.

„Unele formulări actuale și interpretările acestora pot fi excesiv de constrângătoare raportat la nevoile rezonabile ale unei activități economice. Credem că o soluție ar putea fi introducerea unor categorii de excepții la anumite componente ale regulamentului sau a unor exigențe mai scăzute, așa cum este cazul în cadrul legislației din domeniul concurenței. Nu în ultimul rând, faptul că legislația României introduce obligații și constrângeri suplimentare față de GDPR este susceptibil de discuții din perspectiva oportunității și proporționalității”, completează **Lucian Bondoc**.

Intra pe platforma [Dispute.Resolution.Center](#)

[Cât costa un arbitraj comercial. Taxe, cheltuieli administrative, volum de munca și onorarii plătite avocaților](#)
[INTERVIU | Media tarifelor orare pentru firmele românești se situează între 100 și 250 de euro/oră. Avocații renumiți în domeniu pot ajunge să perceapă și o rată de 1.000 euro/oră](#)

Volum de munca foarte mare

Echipa **Bondoc & Asociații** implicată în mandatele care vizează chestiunile legate de GDPR a avut și are un volum de muncă important, cu vârfuri în jurul unor proiecte masive de tipul proceselor mai generale de implementare, al proceselor de tipul privacy by design sau al tranzacțiilor de tip M&A în industrii care implică prelucrări de date personale semnificative (precum comerț online, servicii medicale, utilități).

„Printre proiectele care au avut o complexitate aparte au fost și cele legate de asistența în contextul organizării și implementării unor studii clinice (legate de medicamente în curs de dezvoltare), al dezvoltării unor aplicații care creează adevărate ecosisteme virtuale în domeniul utilităților, al dezvoltării unor aplicații bazate pe utilizarea de token-uri și cripto-valori sau al definirii procesului de implementare a unor servicii bancare digitale”, menționează **Lucian Bondoc**.

„Complexitatea activității de zi cu zi a unei companii generează o diversitate de scenarii relevante pentru protecția datelor personale. Sensibilitatea poate deriva fie din aspectele de fond ale chestiunii în analiză (prelucrări voluminoase de date personale cu caracter sensibil și componente automate de prelucrare), fie din natura problematicii (de exemplu, în cazul unor breșe de securitate, unde timpul de reacție este foarte important). Din acest ultim punct de vedere, timpul de reacție impus de legislație este dificil de atins uneori, dacă breșa privește procese de prelucrare complexe. Desigur că o parte importantă a activității noastre implică și sprijinirea echipelor noastre de soluționare a disputelor în reprezentarea clienților fie în litigii care au ca obiect aspecte de protecția datelor, fie în litigii în care sunt incidente aspecte de protecția datelor”, adaugă **Monica Iancu**.

O practică în continua dezvoltare

Practica de protecție a datelor a fost privită mereu ca una de sine statatoare în cadrul firmei **Bondoc & Asociații**, avocații implicați într-o multitudine de proiecte de acest tip, atât anterior intrării în vigoare a GDPR (inclusiv în numeroase proiecte

pregatire a implementării GDPR), cât și ulterior intrării în vigoare a GDPR (inclusiv în analize de tip „privacy by design” și investigații ale autorității).

Astfel ca mandatele pe zona de protecție a datelor au fost întotdeauna prezente în volum considerabil în activitatea firmei pe portofoliul de clienți. Ele s-au multiplicat și diversificat, devenind totodată din ce în ce mai complexe, pe măsura provocărilor implicate de procesele de digitalizare, prezente în din ce în ce mai multe industrii.

Este important de menționat ca **Bondoc & Asociații** colaborează regulat cu firme internaționale, inclusiv cu privire la proiecte care implica asistența în domeniul protecției datelor personale. În plus, dat fiind faptul ca o parte importantă a clienților este alcătuită din entități cu prezență internațională, de cele mai multe ori asistența presupune contacte cu departamentele juridice de la nivel global.

„Domeniul este unul complex și dinamic astfel încât apreciem ca nevoia de asistență va rămâne prezentă mult timp. Caracterul complex vine inclusiv din necesitatea corelării cu legislația diferitelor ramuri de drept specifice sectoarelor / industriilor în desfășoarea activității diferiților clienți, inclusiv dreptul informației și tehnologia comunicațiilor, dreptul financiar – bancar, dreptul consumatorului, reglementările în domeniul activității medicale și farmaceutice, reglementările în domeniul energiei etc. De asemenea, sunt foarte numeroase situațiile în care apar nuanțe și nevoi de adaptare – simpla folosire în întregime a unor soluții anterioare putând fi foarte înșelătoare și riscantă. De asemenea, credem ca va rămâne mult timp necesară abordarea specializată a aspectelor juridice sofisticate plasate la intersecția dintre drept și dezvoltare tehnologică, prin acordarea de consultanță juridică actualizată cu cele mai recente evoluții legislative și interpretări de la autoritățile competente în domeniu și prin aplicarea în practică a acestora la obiectivele de afaceri ale clienților.

În ceea ce privește activitatea ANSPDCP, rămâne de văzut cum va aborda autoritatea în continuare interacțiunile cu operatorii de servicii de comunicații electronice și împuternicirii acestora. Este posibil ca ANSPDCP să se concentreze la anumite momente pe anumite sectoare. Acțiunile pot releva informații utile pentru pregătirea unor ghiduri și linii directoare care să ajute industria în cauza”, au explicat

Bondoc și Monica Iancu.

Mandate complexe

Portofoliul de clienți ai firmei **Bondoc & Asociații** este foarte variat și diversificat, atât din perspectiva sectoarelor de activitate (comerțul cu amanuntul, industria farmaceutică și servicii medicale, domeniul financiar-bancar, energie și resurse naturale, utilități, turism, social media, televiziune, industria auto, industria alimentară, comerț online, servicii de curierat, bunuri de consum, imobiliar, agricultura, industria chimică, transporturi etc.), cât și a dimensiunilor (companii internaționale, precum și companii locale).

„Asistăm clienți dintr-o mare varietate de sectoare economice. Nu am spune că este vorba de o dificultate de conformare în unele industrii, ci de o nevoie de volume mai mari de eforturi și atenție în acest sens din cauza dimensiunilor activităților și diversității prelucrărilor de date personale implicate. Companiile care prelucrează date speciale (precum furnizorii de servicii medicale) sau care interacționează cu numeroși clienți (precum cele din zona serviciilor de utilități, serviciilor financiare sau comerțului online și curieratului) au un risc mai mare de erori, dar am avut ocazia să contribuim la implementarea unor proceduri și abordări fundamentale bazate pe obiectivul conformității”, susțin **Monica Iancu** și **Lucian Bondoc**.

Referitor la tipologia mandatelor primite, avocații precizează că se observă modificări naturale ale acestora, crescând, totodată, atât volumul, cât și diversitatea.

„Dacă în anii anteriori asistența noastră a fost concentrată pe partea de implementare a GDPR, în prezent asistența se focalizează pe activitățile de zi cu zi, în vederea conformării cu prevederile GDPR (principiul responsabilității),

precum și pe identificarea riscurilor potențiale, dar și a soluțiilor pentru implementarea diferitelor proiecte punctuale (din perspectiva principiilor de *privacy by design* și *privacy by default*). În plus, o parte din mandatele noastre acopera sprijinirea în legatura cu investigații din partea autorității competente, inclusiv formularea de raspunsuri la diverse solicitari ale acesteia, asistența privind notificarea de breșe de securitate, asistența și reprezentare implicând litigii care au ca obiect sau în care sunt incidente aspecte de protecția datelor. De asemenea, am continuat sa furnizam sesiuni de instruire adresate clienților (atât angajaților, cât și managementului) în vederea asigurării unei informari continue și conforme cu noile evoluții ale GDPR. Ca punct de constanță, am fost implicați în multe procese de due diligence cu ocazia numeroaselor proiecte de tip M&A pe care le gestionam în cadrul firmei, multe dintre ele având o componenta importanta legata de domeniul legislației datelor personale”, au explicat interlocutorii **BizLawyer**.

Cu titlu de exemplu echipa **Bondoc & Asociații** consiliaza în mod constant clienți din domeniul farmaceutic și servicii medicale în legatura cu o gama completa și complexa de proiecte și programe necesar a fi implementate de companie fie la nivel de grup, fie local. „Exemple de proiecte includ asistența cu privire la: campanii de marketing, inclusiv prin studii de piață, segmentarea și/sau profilarea digitala, implicațiile studiilor clinice atât în legatura cu pacientul înrolat în studiu, cât și cu doctorii și ceilalți actori din domeniul medical implicați în realizarea studiului, aspectele de protecția datelor în materia farmacovigilenței, relația contractuală cu diferiți furnizori de servicii, inclusiv din perspectiva calificării părților, de cele mai multe ori rolurile fiind multiple etc.”, precizeaza **Lucian Bondoc**.

De asemenea, avocații asista în mod regulat companii mari active în zona comerțului online din România în legatura cu aspecte de protecția datelor.

„Asistam în mod constant pe aspecte de protecția datelor personale în contextul operarii uneia dintre cele mai extinse rețele de social media, problematica fiind, de asemenea, variata și de cele mai multe ori legata de aspecte de dreptul comerțului electronic. Totodata, asistam clienți care își desfașoara activitatea (și implicit relația cu clienții finali) prin intermediul instrumentelor digitale, într-o serie de aspecte referitoare la digitalizarea serviciilor de energie. Astfel, acordam asistența în legatura cu toate aspectele de protecție a datelor referitoare la o platforma administrata de client, disponibila în întreaga lume, conceputa ca un instrument digital care vizeaza piața de energie regenerabila”, mai spune **Monica Iancu**.

Vigilența companiilor legata de protecția datelor nu s-a redus în niciun fel pe perioada pandemiei. În ciuda condițiilor grele și faptului ca multe firme au fost obligate sa faca o trecere brusca la activitatea online, politica GDPR a ramas permanent în atenția jucatorilor economici.

Mai mult, experții **Bondoc & Asociații** au constatat ca „în contextul derularii multor activități online, interesul a crescut și s-a diversificat. Inclusiv elemente din legislația aparuta în contextul pandemiei COVID 19 au impus necesitatea unor ajustari importante.

Profesioniștii firmei de avocatura caracterizeaza anul 2021 ca fiind o perioada de continuare a unei creșteri accelerate din aceasta perspectiva, întrucât digitalizarea ajuta și la asigurarea unei trasabilitați crescute a unor documente și a accesului la date personale, ceea ce genereaza necesitatea unui efort crescut pentru protecția „amprentei digitale”.